

Radu Beligan

14 decembrie 1918 - 20 iulie 2016

Personalitate proeminentă a teatrului românesc, cel mai longeviv actor, Radu Beligan, membru de onoare al Academiei Române, a plecat dintre noi miercuri, 20 iulie 2016, la vârsta de 97 de ani.

S-a născut pe 14 decembrie 1918, în comuna băcăuană Galbeni. A urmat studiile liceale la Iași, în perioada 1929-1937, ca intern la Liceul „C. Negruzzi“. Absolvent al Academiei Regale de Muzică și Artă Teatrală de la București, promoția 1939, a avut șansa de a lucra cu Lucia Sturdza Bulandra.

A fost actor de teatru și film, regizor, eseist, dar și director de teatru, reprezentant al României în prestigioase organisme internaționale, peste toate și peste tot fiind un exemplu de profesionalism la cele mai înalte standarde.

A debutat în teatru la vârsta de 20 ani, în piesa *Crimă și pedeapsă* după Dostoievski, și a jucat, de-a lungul unei cariere de aproape 8 decenii, peste 100 de roluri. A fost Rică Venturiano din *O noapte furtunoasă*, Agamiță Dandanache din *O scrisoare pierdută*, Catindatul din *D'ale carnavalului* de I.L. Caragiale, unul dintre dramaturgii români preferați. Celebre rămân și rolurile Bérenger din *Rinocerii* lui Eugène Ionesco, Cyrano de Bergerac din piesa cu același titlu a lui Edmond Rostand, Richard al III-lea al lui Shakespeare, Actorul din *Azilul de noapte* de Maxim Gorki, Filipetto din *Bădăranii* de Carlo Goldoni, Antonio Salieri din *Amadeus* de Peter Schaffer sau Gulielmo din *Numele trandafirului* de Umberto Eco.

A fost un mare actor de film, o prezență unică, memorabilă, jucând în *O noapte furtunoasă* (1943), *Visul unei nopți de iarnă* (1946), *Lanțul slăbiciunilor* (1952), *O scrisoare pierdută* (1953), *Directorul nostru și Bădăranii* (ambele 1960), *Castelanii* (1966), *Tată de duminică* (1975), *Aurel Vlaicu* (1977), *Horea* (1984), *Tahir* (1993), *Cui e frică de Virginia Wolf?* (1995), *După amiaza unui toționar* (2001) ș.a.

La vârsta de 32 de ani, actorul Radu Beligan devine profesor la Institutul de Teatru și Film (1950-1965). A fost director de teatru peste 3 decenii: la Teatrul de Comedie din București, între 1961-1969, și la Teatrul Național București, între 1969-1990. Începând cu anul 2001 devine societar de onoare al Teatrului Național „I.L. Caragiale“ din București.

În martie 1977 scrie mesajul internațional pentru Ziua Mondială a Teatrului, difuzat în întreaga lume. Cu zece ani înainte, în 1967, devenise membru al Cartelului Internațional al Teatrului, apoi președinte activ (1971) și președinte de onoare pe viață (1979) al Institutului Internațional de Teatru, copreședinte, împreună cu Yehudi Menuhin, al Festivalurilor Internaționale de Teatru și Muzică organizate de UNESCO (1971-1978).

Radu Beligan s-a manifestat de asemenea literar, fiind autorul volumelor de eseuri: *Pretexte și subtexte* (1968), *Luni, marți, miercuri* (1978), *Note de insomniac* (2001, reeditat în 2008). A realizat traducerea și adaptarea pentru scenă a unor piese străine, în care a fost protagonist. În 2008 a fost primit în rândul membrilor Uniunii Scriitorilor din România.

A fost distins cu numeroase premii, între care: Premiul Academiei „La Muse“ din Florența (1980), Premiul „14 Juillet 1998“ al Ministerului de Externe din Franța,

Premiul „Aristizza Romanescu“ al Academiei Române (1999), Trofeul „Eugène Ionesco“ (1999), Marele Premiu acordat de Guvernul României, în cadrul Premiilor Naționale de Teatru (2002), Premiul de excelență al Festivalului Teatrului de Comedie (2006), Premiul de excelență al Galei UNITER (2007-2008), Premiul de excelență „Gala 10 pentru România“ (2008).

A primit titlul de *Doctor Honoris Causa* al Universității Naționale de Artă Teatrală și Cinematografică „I.L. Caragiale“ din București și al Academiei de Arte „G. Enescu“ din Iași.

Președinția României i-a recunoscut meritele profesionale și artistice, acordându-i două medalii: Ordinul Național „Serviciul Credincios“ în grad de Mare Ofițer (2004) și Ordinul Național „Steaua României“ în grad de Mare Cruce (2008). În 2002 Franța îi înmânează titlul de Ofițer al Ordinului Național al Legiunii de Onoare, fiind primul actor din istoria teatrului românesc căruia i s-a acordat această înaltă distincție. A fost decorat cu Ordinul „Drapelul Iugoslav“ cu Steaua de aur cu colan (2003).

Radu Beligan devine, în 2004, membru de onoare al Academiei Române, supremă recunoaștere națională a prestigioasei sale activități teatrale în țară și în străinătate.

Plecarea dintre noi a maestrului Radu Beligan constituie o mare pierdere pentru teatrul românesc, pentru cultura română și pentru Academia Română, în care a strălucit alături de cei mai distinși reprezentanți ai săi.

Membrii Academiei Române își exprimă profundul regret la plecarea seniorului teatrului românesc Radu Beligan. Îi vom păstra o frumoasă amintire.

Dumnezeu să-l odihnească în pace!